

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Sodobna žena.

Svet je pri kraju s svojo modrostjo. Hladni, računarski razum ga je zavedel v zagato, iz katere ne ve več nobene rešitve. Hotel je nekoč ljudem ustvariti raj na zemlji, danes se tepe že za boro življenje. Ustvaril je stroje, ki so pravo čudo človeške iznajdljivosti, ob njih raste brezposelnost v milijone. Močnemu je dal pravico vladanja, danes trepetamo za najbližjo bodočnost. Utrujeni smo po nauku, ki ga nam je narekoval mrzli razum za naše življenje. Slutimo vsaj, da smo se pustili zavoditi in zapeljati od laži-vodnika, ki nam je prinesel namesto obetane sreče le strašno duševno in gmotno stisko. Po novem nauku in novem voditelju se oziramo. V naši vesti se poraja krik po ljubezni, ki zmora vse, po pravici, ki zmagava vse, in po sreči, ki zajame vse. Prve razum ni poznal, drugo je delil enostransko, v tretji nas je prevaral. Čudno! Ljubezen pritiče ženi, ki je najprej bitje srca. In ko kličemo po ljubezni, kličemo nevede po ženi, naj jo nosi v družinski, narodni in mednarodni krog. Po mehki besedi težijo tisoči mali, od velikih pomandranj, mehko besedo zna dajati samo žena-mati. Po pravici kričijo od sile močnejšega poraženi, najboljše jo deli mehka materinska roka. Notranje utehe bi hoteli, najbolj zna tolažiti materna beseda. Svet vpije danes po ženi-materi, ljubeči, pravični, socialni, modri, dobri!

A redke so danes velike žene. Svet jih je zaigral. Ženi-materi je vzela ono, ki jo dela veliko, mogočno. Vse javno življenje je trpelo in trpi na tem, da je izgubilo smernico katoliških načel. Najbolj trpi na tem sodobna žena. Sužnja je bila pred Kristusom, po Njegovem nauku ljubezni in pravice pa je zadobila dostojanstvo, ki jo je dvignilo do najvišjih višin in ji odkazalo njeno veliko nalogo v velikem stvarstvu. Ko se je svet začel oddaljevati od Kristusa, je nenadno zatemnela tudi njena slika in se zabrisalo njeno veliko poslanstvo. In danes je redka ona, ki sme še z vso upravičenostjo nositi ime „žena-mati“.

Svet je grešil nad ženo. Tudi sama je grešila, ker ni spoznala, kod so korenine njene bitnosti. Zato je danes redka mati, ki se še ni zrušila pod križem družinske in lastne skrbi. Svet je iznašel besedo o slabotni ženi in to morda z neko pravico. V zavesti si svoje slabosti sili sodobna žena ven iz družinskega kroga, ven iz svojega stanu, teži iz zatišja v javnost, proč iz tihega nazaretskega doma. Kakor da bi bežala sama pred seboj. Hoče se ji moške postavnosti, njegovih misli in njegovega življenskega načina. Vse to zato, ker je nehala biti, zakar je bila po božjem in naravnem zakonu namenjena. Vznemirjena po svoji vesti beži iz svojega zgolj še zunanega ženskega sveta in zagrizena odklanja, kar bi jo spominjalo na njeno izdajstvo. Tudi pred skrajnostmi se ne ustraši: ob socialnih prevratih, meščanskih vojnah, v strasti in nenasitnosti postaja hujša in krutejša od moža.

Žena ni več, kar bi morala biti. Ni več srce ob razumu. Zato trpi sama, trpi v družini mož in trpijo otroci, trpijo razdrte vasi, raztrgani stanovi, zrahljane narodne vrste. Rane se odpirajo v malem in velikem svetu, ker je ni, ki bi izpolnila mesto ob možu in otrocih, ki bi mirila strasti in popravljala kratkovidnost v družabnem žitju in bitju, ki bi znala ljubiti in moliti v trpljenju. Razdejanje povsod, najbolj pa v ženskih dušah samih, ki onemogle in bedne ne morejo biti, za kar jih kliče svet: materinske.

Pred dvatisoč leti je ob istih prilikah in stiskah ena sama žena prinesla odrešenje vsemu svetu. Zgodovina pripoveduje nadalje o drugih ženah, ki so znale reševati svoj rod, ko sta odpovedala moški razum in moška sila. In sodobna žena?

Nanjo je najprej naslovljen klic po ozdravljenju duševne bede: na dekle v družini in fari, na ženo

v domu in vasi, na mater v družini, na ženovzgojiteljico! Naj se reši najprej sama in potem rešuje svet. To je velika in težka naloga. Treba se ji je vrniti iz neke, morda zgolj še, čustvene vernosti ali celo že iz verske brezbriznosti nazaj v resnično versko doživetje. Samo po težki poti samospoznavanja in samopremagovanja zamore sodobna žena najprej najti sebe in svojo izgubljeno dostojanstvo in nato vršiti veliko svojo vlogo v stvarstvu. Po pravici svet pomiluje neverno ženo in prezira ženo, ki se ogiba žrtvi, trpljenju. Le resnično verna žena zamore biti materinska, socialna, pravična in tudi — narodna. Morda prej, nego se zdi, bo svet začel spoštovati verno ženo in ji bo priznaval njeno dostojanstvo ter ob njej zazrl še svojo pot. Ker strašno je danes, ko molči žena ob toliki stiski in krivici. Osirotele družine jo prosijo pomoči, krik mladih src za pravično in vzgojno šolo jo dosega, mali in strti stegujejo

zanj roke. Ali ni ona najbolj poklicana, da zagovarja pravico mladega življenja, da biča in teši krivičnost, zlobo in kratkovidnost, da svari in opominja, uči in vzgaja?

Pretrsljiva nabožna pesem poje o materi, ki je stala pod križem, na katerem je visel njen sin. To je morala biti močna mati, ker ni onemela v grozi in se ni zrušila od bolečin. To je morala biti verna žena, ki v svoji veri ni omahovala, ko so zbežali svesti si svoje slabosti celo učenci njenega sina. Ta nadvse krasni lik Matere vseh mater je danes odmaknjen našim pogledom. Svet, v njem predvsem žena, ne razume več trpeče in ljubeče Matere pod križem. Kako naj potem razume Njega, ki je visel na njem? Ko ga bo odkrila tudi sodobna žena, stoječa pod križem sedanje stiske in bede, bo svet spet zaveroval Vanj. Tedaj bo spet advent na zemlji.

Mednarodni položaj se postruje naprej.

Kakor v letih pred 1914 se zdijo sedanji svetovni dogodki. Svet se trga in cepi, obrisi bodočih front vstajajo, države se družijo v manjše in večje tabore, samo eno še družijo ljudstva tega neznatnega koščka božjega stvarstva: orožje. Za orožje držijo eni in drugi, mrzlično ga vsi množijo, da bo kmalu ves svet ena sama orožarna in vojašnica in ena sama — norišnica.

Minuli teden je razburkala mednarodno javnost nemško-japonska pogodba. Nemčija in Japonska sta se očitno pred celim svetom sporazumeli, da bosta odslej vodili neizprosno in vzajemno borbo proti komunizmu, največjemu škodljivcu človeštva. V pogodbi vabita in pozivata vse ostale države, naj se pridružijo njuni borbi. Državi se nahajata vsaka na svojem koncu sveta in bi si v slučaju napada od katerekoli strani le težko mogli medsebojno pomagati. Tako izgleda njuna pogodba na prvi mah kot nekaka, seve sila učinkovita demonstracija proti boljševizmu. Poznavalci položaja pa ob pogodbi namigujejo, da je v resnici naperjena proti sovjetski Rusiji — torej ne proti komunizmu kot takemu — in da bi Nemčija in Japonska bile v danem položaju v stanu, da vpadeta na rusko zemljo in si vzameta ta ali oni njen kos. Kajti po njenem mnenju je treba sovražnika človeštva zaseči v njegovi neposredni domovini in to je za Nemčijo in Japonsko — Rusija.

Sovjeti si najbrže mislijo, naj le pridejo Japonci in Nemci k njim po kostanj. Vsaj reakcija na nemško-japonsko pogodbo ni bila sila velika med njimi. Sicer pa so trenutno zaposleni s svojim

zadnjim kongresom v Moskvi, ki bo odobril novo sovjetsko ustavo. Bajе bo ta bolj demokratična. Na mesto komunističnega kongresa, ki je bil doslej vrhovna sovjetska instanca, stopita odslej dve zbornici, sestoeči iz voljenih predstavnikov ruskega ljudstva. Volitev bo tajna, vendar bodo voljeni samo pristaši komunistične stranke. S kongresa je zanimivo še to, da so bili na njem navzoči v velikem številu kubanski in donski kozaki v svojih nekdanjih krogih ter opremljeni z orožjem. Po poročilu poljskih listov jim je prebivalstvo Moskve prirejalo viharne manifestacije, sami pa so na kongresu glasno manifestirali za Stalina in maršala Vorošilova. Njihovi govorniki so izjavljali, da so vedno pripravljene odzvati se klicu „tavaršev“ Stalina in Vorošilova na borbo za rdečo Španijo in proti fašizmu. Drugo zanimivo s kongresa je bilo to, da je bilo na njem poleg o ustavi največ govora o vojski in vojaški obrambi sovjetske države.

Medtem krvavi Španija naprej. Komisija šestih angleških parlamentarcev je posetila Madrid. Ugotavlja da je mesto od vseh strani obkroženo, edino še po eni cesti je možen dovoz iz okolice. Bombe in topovske kroglice so že uničile četrtno mesta, ki je sama razvalina. Strašen je pogled na nekdanjo slovitost prestolico španskih kraljev. Brezštevilni civilisti so našli svojo smrt, manjka hrane in vode, manjka zdravniške pomoči, bati se je širjenja kužnih bolezni. Borba za glavno mesto gre naprej. Nacionalisti ga napadajo na vseh straneh, v zraku jih podpirajo letala, iz zaledja topovi. Odločitve do trenutka, ko to pišemo, še ni.

Jugoslavija.

Notranje življenje slovanske države na jugu postaja vedno bolj umirjeno, izkušnje minulih desetletij so ga dodobra ustalile. To dokazujejo očitno izidi občinskih volitev v posameznih banovinah. Po poročilih jugoslovanskih in inozemskih listov je tudi rešitev hrvaškega vprašanja pred durmi. Olajšala ga bo nedavna izjava voditelja Hrvatov dr. Mačka proti Habsburžanom in za kraljeviño Jugoslavijo.

V zunanji politiki Jugoslavije sta dva dogodka, ki ju je treba beležiti. Knez-namestnik Pavle je bival dalje časa v Londonu, kjer se je sestal z angleškim kraljem in drugimi osebnostmi političnega življenja. Sluti se, da je Angliji mnogo ležeče na prijateljstvu z Jugoslavijo, sosebno ker se zanj trudi v zadnjem času tudi Italija. — Koncem leta

pa bo bajе podpisana v Beogradu pogodba med sveto stolico in Jugoslavijo, ki bo uredila razmerje katoliške cerkve in kraljevine.

Italija in Ogrska. Madžarski regent Horthy je posetil Rim. Vozil se je preko Jugoslavije in z njegove voznje so zabeležili zanimivost, da je na pozdrav bana savske banovine odzdravil hrvaško. V Rimu so ga kraljevsko sprejeli in je bival kot gost v kraljevski palači. Sprejet je bil tudi od sv. gčeta. O njegovih razgovorih z italijanskimi politikami ni nič znanega. Vračal se je domov preko Avstrije in se ustavil za dalje časa na Dunaju, ki je gospodarja prijateljske sosedje sprejel na uprav veličasten način.

Poljska in Rumunija. Varšavo je obiskal rumunski zunanji minister Antonescu. Imel je dolg razgovor z vodjem poljske zunanje politike Beckom.

Iz uradnega poročila, ki je izšlo o sestanku, sledi, da bo Rumunija sledila poljskemu vzgledu ter se ne pridružila ne sovjetskemu in ne fašističnemu bloku evropskih držav. Zato želi Rumunija najtesnejših vezi s sosednjo Poljsko, s katero hoče podpisati poseben dogovor o medsebojnem kulturnem delovanju. Razventega bosta državi določili medsebojne državne meje.

Francijo pretresa mrzlica. Blum se trudi, da vzdrži red in mir. A z njim ni istega mnenja delavstvo, ki stopa v stavko, da izsili nove pravice. Eden vodilnih pariških listov napoveduje burne dogodke in prevratna gibanja v državi in dobesedno pravi: „Francija dere pod vodstvom Leona Bluma, ki je sam ujetnik revolucionarjev, nasproti veliki nacionalni nevarnosti.“ Blum sam se teh očitkov otepa ter pravi, da je Francija za sovjetsko Rusijo najbolj oborožena evropska država ter se ji torej ni treba bati ničesar.

Amerika manifestira svojo vzajemnost. Predsednik Roosevelt je obiskal južnoameriške države. Njegov način je očitno ta, da združi vse ameriške države proti evropski kugi. Južni Amerikanci so ga sprejeli z največjimi častmi in so viharno pritrjevali njegovim besedam, da bo Amerika napela vse sile, da si ohrani mir in naj se Evropa zaplete v kakršenkoli konflikt hoče. Rooseveltovo potovanje pa ni zgolj političnega, marveč tudi velikega gospodarskega pomena, ker je prvič padla povodom njegovega bivanja v Argentini beseda o ameriškem gospodarskem bloku.

Materna govorica.

V zadnjih desetletjih so narodi prišli znatno bližje skrivnosti matere besede. Le še površneži vidijo v domači govorici navadno, vsakdanje občevalno sredstvo, ki se lahko obrabi in ga nato smeš zavreči med staro šaro. Trpljenje in borba manjšinskih ljudstev sta v najnovejšem času rodila novo spoznanje: materna govorica ni navadna beseda, ki se je lahko priučiš ali jo poljubno zavreš; materna govorica je več, neprimerno več. V materni govorici se izražata duša in srce vsakega ljudstva. Tuja beseda objame zgolj razum, z njo si lahko pomoreš v trenutni zadregi, z nje pomočjo kvečjemu vršiš vsakdanji posel, v njej se morda še gospodarsko izobražuješ. A tuja beseda ostaja na površini, vežba kvečjemu tvojo praktičnost, tvojo razumsko izobrazbo. Nikdar in nikoli tuja beseda ne more zgrabiti tvoje notranjosti, tvoje duše in tvojega srca. Tod se pričinja skrivnost matere besede, ki je — in bodisi še tako preprosta — čudovita vez do najglobljih kotičkov človeške duševnosti.

Čudno! Samo z domačo besedo se da opisati, kar veže človeka z Bogom: domača beseda od-

pira vrata tisočerim občutkom in željam nemirne človeške duše, kot bi skrivnostno razkrivala z vsakim svojim drobcom tisočletno narodno vernost in jo dajala v naročje onemu, ki se je poslužuje. Samo v domači, materni besedi se da opisati družinsko veselje in družinska sreča, a tudi družinska bol in trpljenje. Kakor da bi v vsaki besedi matere govorice trepetalo tisoče trpljenj in tisoče veselj davnih družin na enem koščku zemlje. Samo domača govorica zna razložiti skrb in potrebo stanovskega življenja nazorno in jasno, da jo občutiš kot svojo lastno skrb in potrebo. Mehko poje domača govorica pesem domovine in ob tej pesmi se vzbujajo tisoče spominov, se budi stoletna zgodovina v svojem soncu in senci. Slovesno povečuje domača govorica lepoto božje narave, veličastvo božjega stvarstva. — Vsaka beseda matere govorice je kakor lepo dete, ki se je porodilo v davni noči narodovega življenja in izživljanja in nosi v svojem obrazu poteze očete in matere. Vsaka domača beseda je utelešeno čustvo, je utelešena modrost, je govorjen košček duše in njenega nevidnega življenja.

Vzemi narodu njegovo materno besedo in raztrgal si najsilnejšo vez tisočletnega življenja, trpljenja in veselja. Če vzameš rozi zemljo, bo kljub soncu in rosi umirala. Vzemi narodu njegovo besedo, njegova duševnost se bo praznila, ljudstvo bo umiralo in usihalo, dokler ne usahne v plehkem materializmu. Materna beseda je tista zemlja, iz katere izvablja sončni žarek in hladna rosa vedno novo življenje.

Tam v Dolomitih živi ljudstvo, dobro in pošteno. S pridno roko obdeluje svojo boro zemljo, z dobrim srcem časti svojega Boga, radodarno daje državi svojo zvestobo. Pa ta država ni njegova mati, marveč trda mačeha, ki mu odreka mrvico kulturnega življenja. V nemi tugi zrejo matere, kako usiha njihova srčna kri in v strašni boli so zakričale v svet: „Žalost nas mori, ko gledamo dan na dan našo narodnost, naše običaje in našo govorico okovano v trde, železne okove in ko vidimo dediščino slavne naše zgodovine v nečasti in sramoti. Sedaj nam jemljejo še naše otroke. Od naših src jih trgajo, v šolah jih otrujejo s strupom odtujevanja in preziranja matere besede. In me matere nimamo orožja, da bi se borile za naše male. Niti malih v vrtcih ne smemo vzgajati. Brez moči moramo zreti, kako naš najdražji zaklad duševno in нравno propada.“

Tam v zeleni Irski gre novo življenje med ljudstvo. Mladina vedrega pogleda in svežega po-

guma vstaja. Zdi se, kakor da bi nekje bila odkrila mogočen življenski vrec, ob katerem se krepi in utrjuje. Njeni očetje in njene matere z glasnim navdušenjem motrijo vstajajoče mlado življenje, ki obeta težko preizkušnemu narodu po dolgih osmih stoletjih spet prostora na soncu. Se je zgodil čudež med mladimi Irski? — Samo majhen, preprost čudež je bil to: Mladina je smela po naklonjenosti vsepravične usode seči po zaprašenih starih knjigah, pesmaricah in molitvenikih, v katerih je zapisana nekdanja irska govorica. Pred stoletjem jo je narod v silnem robstvu prisiljen moral pozabiti in tedaj je legla na njegovo čelo tema, pest se je skrčila, a v nemoči zamogla grabiti komaj še za vsakdanjim kruhom. Strašna preizkušnja je bila v tistem času nad narodom in treba je bilo vse silovitosti verske zavesti in narodne ljubezni irskega ljudstva, da ni utonilo v tujem morju. Tem večje je njegovo veselje danes, ko se mu je s svobodno domačo besedo namah odprla dragocena zakladnica nekdanje zgodovine, bojev, trpljenja, molitve in pesmi. Tu so danes skrivnostni vrelci mladostnega življenja vstajajoče Irske, ki kot malo dete spet drobno prve kose matere govorice, izgubljene in spet najdene. — — —

Še tretji je na svetu narod. Nad njim visi izza dveh tisočletij strašno prokletstvo, da se potika raztrgan na tisoče drobcev po vseh delih naše zemlje. Nemirna kri mu polje po žilah, pečat brezdomovinstva mu sije s čela. In kar je v prokletstvu nad njim najstrašnejše: ta rod nima svoje matere govorice in zato ne more kljub silovitem trudu najti pota nazaj k svojemu Bogu in nazaj v svojo prvotno domovino. Ta nesrečni narod brez matere govorice je — židovski narod!

Trije narodi, ki vedo za dragocenost matere besede. In ti, moj narod, veš ti ceniti svojo govorico?!

DOMAČE NOVICE

Dr. Schuschnigg na Koroškem.

Minuli teden je prispel v deželo zvezni kancler dr. Schuschnigg. V spremstvu drž. tajnika Gvida Zernatta in še drugih gospodov se je najprej ustavil v Beljaku, kjer so ga pozdravili zastopniki dež. uradov in druge koroške osebnosti. Iz Beljaka se je kancler s spremstvom podal k Zili. Na Čajni ga je pozdravila množica Zilanov in Zilank, brhka Zilanka mu je poklonila v pozdrav šopek rudečih nageljnov, nakar je vladnega šefa nagovoril dež. svetnik Ferlitsch, mu razložil gospo-

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(8. nadaljevanje.)

„Še mnogo prilike boš imel, Nicej, veruj mi, da pokažeš svoj pogum in svoje rodoljubje.“ je odgovoril Škender. „Amurat ne bo nikoli pripustil, da bi se cela stvar tako mirno končala. Tega boja nisem započel brez zavesti, da bode treba posebnega poguma in železne vztrajnosti. Zadovoljen bodem, ako morem svojim rojakom zapustiti svobodo kot dedščino. Sicer se odrekam vsakemu veselju, ki ga daje življenje, razven zavesti, da sem vršil plemenito dolžnost. Slišal sem, da me čaka tukaj sel velikega Hunijada. Ako se ta branik krščanstva ne vzdrži v svojih sedanjih pozicijah, je naše upanje na konečni uspeh majhno. S pomočjo njegovih vednih napadov v Bulgariji se nam morebiti posreči, da se naš boj ugodno konča. Ti se včasih smejiš mojemu zaupljivemu značaju, Nicej. Da povem resnico, jaz sem bolj miren kakor zaupljiv in si nisem bil nikdar bolj svest svoje moči in svojega nasprotnika kakor sedaj, ko se zdi, da sem ga porazil. Čuj! Ljudstvo vriska. Jaz ljubim narod, ki ga vedno navdajajo plemenita in velikodušna čutila. Ljudstvo vriska, kakor da je na novo našlo svojo domovino. Oh, kako malo vedo, koliko bodo morali še trpeti zato. Ne, ne bodi žalosten; velike stvari smo dovršili in bomo še večje. Kedo čaka tam zunaj? Demetriji! Pokličite sela gospoda Hunijada!“

In pripeljali so predenj Epirca, ki je nosil svilnat zavitek, ter ga izročil Škenderbegu. Sel se je spoštljivo dotaknil poveljnikove roke, jo poljubil in nato odšel. Škender je odstranil pečat in izvlekel iz svilenega zavoja pismo.

„Tako! To je dobro!“ vzklikne knez živahno, ko je hitro preletel pismo. „Velika, popolna zmaga, kakor sem upal in pričakoval. Sam Karambeg je vjet, in blago, zastave, veliki topovi, zaklad. Hrabri vojak križa! Tvoje izvrstno dovršeno gibanje! Ha! Kaj pa je to?“ je vzkliknil Škender in prebledel; ustnice so se mu tresle in oko mu je postalo motno. Stopil je k obokanemu oknu. Njegov tovariš, ki je mislil, da čita, ga ni motil.

„Ubogi, ubogi Hunijad!“ je konečno vzkliknil Škender in zmajal z glavo.

„Kaj pa je?“ je vprašal Nicej hitro.

„Najhujše kar se je moglo zgoditi v celi vojski!“ odvrne Škender. „Pozabiti moramo te stvari, pozabiti Epir! Oni ni rodoljub, ki more samo eno misel posvetiti drugim namenom. In vendar, tako mlada, tako krasna, tako oblagodarjena, tako vredna junaka! Ko sem jo videl ob strani njenega velikega očeta, ko je delila z njim njegove napore, sodelovala pri njegovih posvetovanjih, skrbela za njegove potrebe, se mi zdi, da sem gledal angela!“

„Nehaj, nehaj za Božjo voljo, Škender!“ vzklikne Nicej ginjeno. „Kaj pomeni vse to? Vendar ni, vendar ni, Iduna —“

„Njo imam v mislih.“

„Mrtva?“ vpraša Nicej in plane k svojemu tovarišu.

„Hujše, mnogo hujše!“

„Nebeški Oče!“ zakriči mladi knez skoro blazno. „Povej mi vse! Povej mi vse! Ta negotovost mi jemlje razum. Škender, ti ne veš, kaj je meni ta ženska, edini cilj mojega življenja! Govori, prijatelj, govori! Rotim te, kje je Iduna?“

„Turki so jo vjeli!“

„Iduno Turki vjeli! Tega ne verujem! Čemu nosimo meče? Kje so vitezi? Iduna v turški sužnosti! To ni res! To ne more biti. Škender, ti si strahopetec! Vsi ste strahopetci! V turški sužnosti! Iduna! Kaj, roža krščanstva je bila ugrabljena od takega psa, kakor je Amurat? Zdravstvuj, Epir! Z Bogom, klasične Atene! Z Bogom, jasna polja Grške in sanje, lepe sanje, ki so jih delale še jasnejša. Solnce mojega veselja in upanja je zašlo, in sicer zatonilo za vedno!“

Nicej si je pulil lase, trgal obleko, se vrgel na tla in zakril svoj obraz v oblačilo.

Škender je hodil nemirnih korakov in zamišljen po sobi gori in doli in pomirjeval atenskega kneza.

„Zaman je, Škender, zaman!“ je rekel Nicej. „Želim si umreti!“

„Ako bi bil jaz ljubimec,“ reče Škender, „ki se mu daje prednost pred drugimi, bi pač ne smatral smrti kot svojo dolžnost, razun ako bi moja žrtev rešila mojo drago.“

„Ha!“ vzklikne Nicej in plane pokonci. „Torej misliš, da jo je mogoče rešiti?“

„Ako je živa, je vietnica v adrijanopeljskem seraju. Ti ravno tako lahko sam presodiš, kakor jaz, da bi bilo treba mnogo truda. Brez dvoma je stvar težavna, vendar pa taka, kakor se mi zdi, da se je krščanski vitez ne sme ustrašiti!“

(Dalje sledi.)

darske težave Zilanov ter obljubil sodelovanje zilskega ljudstva na dograditvi nove države. V Šmohoru so ga pozdravili župani gorenjega dela Zile in leške doline, nato je nadaljeval vožnjo do Kötschach-Mauthen-a ter se pozno v noč pripejal v Celovec.

Minuli četrtek je bil Celovec v znamenju kanclerjevega poseta. Dopoldne je visoki gost obiskal vojaške kosarne. Proti opoldnevu se je vršilo v veliki dvorani trgovinske zbornice zborovanje funkcionarjev domovinske fronte, na katerem je imel kancler daljši nagovor, v katerem je med drugim izjavil: Trije so sovražniki nove Avstrije: komunizem, ki je najizrazitejši in najnevarnejši sodobni pojav, nacizem, ki odklanja vsako sodelovanje v državi, in prazno kritikarstvo, ki pozna samo dvom in samo svojo modrost. Avtoriteta in disciplina sta orožje proti tem boleznim. Avtoritarna stanovska država je danes za Avstrijo potrebna, če naj Avstrija obstoji. Zato pa ne sme ostati samo na papirju. Državno vodstvo bo šlo ravno pot naprej, da udeležiti državno zamisel. V letu 1937 hoče vlada posvetiti svojo skrb v največji meri gospodarskim vprašanjem. Za gospodarski uspeh pa je potrebno tudi zaupanje ljudstva in vera ljudstva v silo njegove države. — Zvečer je kancler prisostvoval tudi mladinskemu zborovanju in veliki bakljadi, prirejeni na čast kanclerju k njegovemu imendanu. O polnoči se je kancler vrnil na Dunaj.

Odlok in priziv. Uredništvo je sprejelo od varnostnega nadzornika Koroške sledeči odlok: „Večkrat že je padlo v oči, da nazivljate v svojih listih krajevna imena kakor n. pr. Klagenfurt, Maria Rain, ki so mednarodno in krajevno običajna, s prosto izmišljenimi slovenskimi imeni. Ker je to nedovoljeno, Vas pozivljamo, da se v bodoče poslužujete krajevnih imen, ki so mednarodno in krajevno običajna. Varnostni nadzornik Perko.“ — Uredništvo je vložilo sledeči priziv: „Krajevna imena, katerih se uredništvo v svojem listu poslužuje, so večstoletno kulturno blago koroških Slovencev. Ta imena so bila opetovano tudi uradno rabljena, tako v uradnih „Ortsreper-torien“, nadalje v šematiziranih krške škofije itd. Nad 80 let že so krajevna imena, katerih se poslužuje „Koroški Slovenec“, v rabi v vseh tiskovinah koroških Slovencev in taistih imen se slovensko ljudstvo dežele tudi danes še poslužuje v svojem vsakdanjem življenju. Uredništvo se torej sme upravičeno sklicevati na to, da pri rabi krajevnih imen nikakor ne postopa samovoljno, posebno če z ozirom na to, ker je jezikovna pravica avstrijskih manjšin tudi v ustavi uzakonjena. Uredništvo prosi torej za razveljavljenje izdane odloka.“

Miklavž, pridi še k nam! Prinesi darilo v obliki novih naročnikov, točnih plačnikov in še številnejših prijateljev! Zakaj bi bili obdarjeni samo drugi, nas pa bi čisto prezrli? Saj obdaruješ vse pridne in zveste in tudi mi smo skušali biti ubogljivi. Tvoji parkeljni pa naj pobašejo malomarne zamudnike in vse, ki pozabljajo dolžnost napram svojemu glasilu. V koš k hudobnim otrokom z njimi!

Bilčovs. (Sv. misijon.) Od 1. do 8. nov. smo imeli v naši fari sv. misijon, ki je pomenil za celo župnijo veliko srečo in veselje. Pokazalo se je, da je vernost in povezanost s Cerkvijo in Bogom še močno zasidrana v naših srcih. Misijon je vodil mladostni lazarist o. Janko Belè iz Celja. Njegove zares lepe, priproste in mirne pridige so že kar prvi dan zgrabile ljudi, da ni mogel ostati doma, kdor je bil enkrat navzoč. Lepo je bilo gledati, kako so se farani zjutraj in zvečer zgrinjali v svoji cerkvi. Radi so pristopali tudi k sv. zakramentu, vsaki dan je bila spovednica oblegana, obhajil pa se je skupno razdelilo nad 1700. Nepozabna bo vsem spravna pridiga v petek zvečer, ko je narod bilčovske fаре pred Najsvetejšim izpovedal svojo vero v evharističnega Zveličarja in svojo obljubo, da poravna medsebojno sovražstvo in nesporazumljenje. Misijon se je končal z veličastno evharistično procesijo, ki se je vila iz cerkve do Rabolnika po cesti. Po zaključku se je deputacija zahvalila očetu misijonarju za njegovo veliko žrtev in darilo. Naj sadovi, ki jih je prinesel misijon, ostanejo in rastejo v srcih vseh, da bo doraščala mladina in vsi ostali v rod, ki išče Boga in najde v Njem svojo srečo in veselje!

Bekštani. (Kmečke volitve.) Proti volitvam 25. oktobra je vložil dosedanjí občinski kmečki vodja g. Ulbing priziv na okrajno volilno oblast, ker je občinska volilna komisija zavrnila podpise za krompromisno listo, češ da niso bili lastnoročni.

V široki ravnini

ob bregovih Nežiderskega jezera so polja in njiva posestva, na katerem gospodarijo Pöizerji — že preko sto let.

„Moj rajni oče je že rekel, da moramo mi kmetje piti, kar raste na naši lastni zemlji“, pripoveduje gospod Štefan Pöizer. Bo že kakih 40 let, odkar uporabljamo Kathreiner.“

Vsaka skodelica Kathreinerja, ki se popije, služi avstrijskim kmetom! Mogoče pije vsled tega toliko kmečkih družin

Kathreiner-ja

domačo Kneippovo sladno kavo

Z zadevo se je nato bavila dež. volilna komisija, ki je najprej skušala doseči poravnavo. Pogajanja pa, katera je vodil g. dež. svetnik Ferlitsch, so se razbila. Sedaj se bo dež. volilna oblast ponovno bavila z nami. Pričakujemo od nje, da bo končno-veljavno odločila tako, da bo zadoščeno postavi in ugodeno večini kmečkega prebivalstva v naši občini.

Ta nesrečni poper! Pred leti je Podrečnik iz Podkrajja v šmihelski občini utihotapil iz Jugoslavije celo vrečo popra. Ko ga je vozil v Pliberk svojemu odjemalcu, se mu je slučajno natrgala vreča in mož je markiral celo svojo pot s poprom. Cariniki so šli za poprom in prijeli nepostavnega lastnika. Za tretjo obletnico je sledila sedaj težka kazen; odgnali so mu vso živino razen ene krave. — V Celovcu pa so prijeli znanega mesarja Schlagerja, ki je istotako dobivljaj utihotapljen poper. Popoprani so ga temeljito. — V tihotapstvo je zapletena tudi znana celovška firma Dermuth-Schulzer, ki je vagon moke iz Jugoslavije deklarirala za otrobi. Uspeh: Dermuth 5 dni aresta in 90.000 S kazni, Schulzer 14 dni aresta in 30.000 S kazni.

S kmetijske šole v Št. Jurju pri Celju nam piše koroški gojenec: Sprejmite skromne vrstice v naš list, ker jih pišem v imenu več tovarišev, s katerimi se nahajam na tukajšnji šoli. Tretji mesec že smo v zavodu in počasi se nam odpirajo oči, kako silno zanimiv in pester je kmetijsko-gospodarski svet. Najprej nam dopade stroga disciplina v zavodu. Da jo vam naslikamo: Ob pol 6. uri vstajamo in se po skupni molitvi učimo do osme, ko se začne pouk, ki traja do opoldneva, popoldne pa od 5. do 7. ure. Naši učitelji so strokovnjaki v svojih predmetih, ki se vrstijo pred nami v številnem redu: poljedelstvo, živinozdravstvo, travništvo, sadjarstvo, kemija, naravoslovje, geometrija, zemljepisje itd. Dvakrat na teden nas obišče veroučitelj in nam predava o življenjslovju. Če ni pouka, smo nekateri v mlekarni, kjer preizkušamo mleko na njegovo toščo, vodimo sezname pravilne molže in slično, drugi spet so v hlevu, kjer krmijo živino, jo snažijo, oskrbujejo gnojščica, spet drugi so v drevesnici, kjer izkopavajo sadna drevesca in jih pripravljajo za odpošiljatve, tretji pripravljajo sadne brizgalnice itd. Ko to odpišem, nastopim službo v svinjaku, kjer bom pripravljaj krmo, pretekli teden pa sem bil zaposlen v kurnici z mletvijo kosti in pripravljajem kokoških kletk za nesenje jajc. Cene za sadna drevesca so nizke. Veliko smo pridelali vina, a ga smemo pokušati le redko, pač da ne bi postali vinski bratci. V prostih nedeljskih urah poslušamo radio, po sv. maši pa imamo telovadbo. Hrana je izredno dobra. Izprva smo imeli težkoče s slovenščino in kar sram nas je bilo, ker nismo znali govoriti svoje materinščine. A smo se je kmalu privadili. Sedaj pa že vsi Korošci brez izjeme delimo veselje in skrb gojencev kmetijske šole.

Št. Tomaz pri Celovcu. Dne 4. novembra t. l. smo izgubili iz naše srede moža, ki ga je vsled njegove značajnosti spoštovala vsa fara. Zagre-

bili smo namreč 80letnega Jožefa Kusa, pd. Smrečnikovega očeta. Pogrebcev je bilo sila veliko. Cerkveni pevci so se od rajnega očeta poslovili z žalostinkami na domu in grobu. Smrečnikovega očeta je dičila iskrena vernost in odločna narodna zavest. Vseskozi so bili naročnik Mohorjevih knjig in slovenskega lista. Naj bi jim sedaj bil večni mir!

Drobiž. Župnik Franc Kovač je sprejel faro Golšovo. Za kaplana v Železni Kapli je nastavljen g. Mohor Picej. Za provizorja v Logi vesi je imenovan župnik g. Petrič Ivan iz Št. Ilja, za provizorja v Rožeku g. Jože Komar. Preč g. Štefan Bayer je upokojen, župnik g. Jožef Dobernik ima bolezenski dopust. — V leški dolini (Lessachtal) še danes govorijo o kanclerju in njegovem nenapovedanem obisku njihove doline. Nenadno so se ustavili na konclerjevo željo avtomobilu pred neko gostilno v Birnbaumu, kancler je sedel k mizi in se prosto razgovarjal s tam navzočimi kmeti. — Razpisani sta trafiki v Podkrmosu in na Radišah. Prošnje je vložiti do 10. dec. na finančno ravnateljstvo v Celovcu. — Celovška občina je imenovala bivšega ministra Stockingerja za častnega občana. — Poštno ravnateljstvo bo znižalo pisemski porto v inozemstvo na 50 g. — Ravnatelj beljaške bolnice dr. Pichler je stopil v pokoj. — Lokomotiva je povozila žel. delavca Alojza Obervolina na postaji v Pliberku. Bil je na mestu mrtev. — Nogo si je zlomil posestnik Miksch na Žihpoljah. — Neznanez je vlomil v gostilno Mauthner in trgovino Primnik v Grabštanju ter odnesel 100 S gotovine in nekaj blaga. — Niz mednarodnih športnih prireditev pripravlja celovška občina za prihodnje poletje, da zviša število letoviščarjev. — Izšla je postava, po kateri se bo na koruzo plačani licenčni prispevek v znesku 4 S za 100 kg v zdrob zmlete in za hrano uporabljene koruze povrnili. Upravičeni so, da dobijo povrnjeno, samo mlini, ki meljejo inozemsko žito. Koruzna moka pa se s tem poceni za 6 g na kg.

Društvom v pojasnilo. Naša prosvetna društva so sprejela od pristojnih okrajnih glavarstev razlagonove mladinske postave, ki predvideva od 1. januarja 1937 naprej dovoljenje prosvetnega ministrstva za sodelovanje mladine do 18. leta v prosvetnih organizacijah. Prošnjo za tozadevno dovoljenje je vložila zase in za dva društva prosvetna zveza in torej društvom ni treba vlagati posebnih prošenj. O rešitvi bo centrala pravočasno poročala. Predvidoma bo termin 1. januarja, ko naj stopi v veljavo novi mladinski zakon, preložen.

Osrednji prosvetni odbor.

Tečaj za voditelje zasebnega pouka slovenske besede in pesmi se vrši v dneih od 6. do 8. decembra v Celovcu v prostorih prosvetne zveze. Začetek v nedeljo 6. t. m. ob 10. uri dop. Predavanja na tečaju: „Vzgoja v maternem jeziku — zahteva ravnosti“, „Materni jezik in narodna kulturnost“, „Pregled slovenskega slovstva in slovenske zgodovine“, „Koroška narečja“, nadalje se vršijo v okvirju tečaja praktične vaje itd. Večeri med tečajem so izpolnjeni z društvenimi prireditvami. Hrana in stanovanje za udeležence prosta.

Osrednji prosvetni odbor.

6. decembra v Št. Rupert na štiridesetletnico Narodne šole! Jubilej štiridesetletnice obsega pester popoldanski spored: deklamacije, petje, govor preč g. Poljanca o zgodovini zavoda, prizori in spevoigra „Kovačev študent“. Začetek točno ob 3. uri. Vavbljeni vsi iz bližje in daljne okolice!

Št. Jakob v Rožu. Da bo kljub mrazu prijetno in toplo tudi v zimi, si vsi želimo. Zato skrbijo naši vrli tamburaši pri vajah, da nam bodo ob prvi priložnosti zaigrali lepih domačih pesmi. Nekaj manj jih je, a njihov vodja jamči za dobro kvaliteto. — Za dolge večere za pečjo je primerna lepa knjiga. V predalih društvene knjižnice, ki je pri Cvitarju, najdete mnogo mičnih povesti, dobrih spisov in pametnih nasvetov. Poslužujte se jih! — Tudi Miklavža ne bomo pustili mimo nas. Tudi letos ga bomo čakali v Narodnem domu v soboto 5. dec. zvečer. Boste že videli, le pridite. — V nedeljo 13. t. m. pa priredimo ob pol 3. uri pop. igro „Grobovi“. Prvič se igra na Koroškem in jo podajajo med drugimi trije Jozeji in dve mladi dečli. Dvorana bo zakurjena. Na prireditve vabimo vso okolico. — Društveni odbor še javlja, da se bo tudi letos vršil jezikovni tečaj. Prijavite, stariši, otroke zastopnikom vasi, kjer izveste še ostala navodila.

Šmihel pri Pliberku. Dne 8. decembra priredi naše društvo ob pol 4. uri pop. Miklavžev večer z igro „Čevljar baron“, petjem, tamburanjem in

nastopom Miklavža. Vabimo staro in mlado! Prijateljstva prosi odbor za darove revnim otrokom, ki bodo Miklavževih daril še posebno veselili.

Koroška v Sloveniji. Dne 15. m. m. se je vršil v Mežici koncert naših pevcev, ki zasluzi, da ga omenimo. Nastopil je pliberški okrožni zbor, sestavljen po okrožnem pevovodji gosp. Hartmannu Zdravku iz šmihelskega, štebenskega, globaškega, libuškega in pliberškega zbora. Nastopil je v moškem, mešanem in dekliškem zboru. Pevski program, ki so ga sestavljale narodne in umetne pesmi, je tvoril lepo zaokroženo enoto. Pevci so se držali prav dobro in so z glasom dobro ravnali, da so ostali sveži do konca. Poleg moškega in mešanega zbora je vzbudil pozornost dekliški zbor, katerega je spremljal salonski orkester. Dvorana je posrečeni zbor nagradila z gromovitim ploskanjem. Tudi moški in mešan zbor sta žela obilo priznanja za dovršeno petje. Koncert je prenašala tudi ljubljanska radio-postaja in so bili torej lepega užitka koroške pesmi deležni tudi mnogi izven Mežice. Pliberško okrožje je z nastopom prikazalo svojo izredno pevsko višino, zakar gre priznanje pevovodji in vsem vrlim pevcem in pevkam. — Isti dan se je vršila lepa koroška prireditvev tudi v Radovljici. Udeleženci tam se vršečega dramskega tečaja so namreč prvič podajali na odru najnovejšo igro našega rojaka Jake Špicarja z naslovom „Drabosenjak“. Ta nadvse zanimiva igra o koroškem pevcu-kmetu z Gozdani nad Vrbo predstavlja — kot se je izrazil o njej avtor sam — košček koroške zgodovine. Glavno vlogo v igri ima Drabosenjak sam, katerega obdaja njegova žena Neža, prismuknjeni Cenc in še drugi tipi našega podeželja. Igra je prepletena z narodnimi običaji in ima tudi več pevskih nastopov na odprtem odru, med drugimi šalivko: Jes pa v žovtu fenrih bom, ti boš pa moja frava. Ies bandero sukov bom, ti boš pa zraven stava. Občinstvo je sledilo dejanju na odru z živim zanimanjem, ob koncu pa z burnim ploskanjem nagradilo pisatelja in igralce.

ŽENSKI VESTNIK

Tri dekleta — trije vzori.

Drugič in tretjič že so ovenčale bele krizanteme tihe gomile naših nepozabnih vzornic in voditeljic Tilke Lamprehtove, Micke Aichholcerjeve in Lizike Potočnikove. Bogate idealov, življenjskih izkušenj, plemenitih čustev in dobrih del pa nam pokojnice še po odhodu raz to zemljo govorijo nebroj opominov, bodril in navdušenja. Da bi jih ob spominu nanje čule prav vse!

Smrtni angel že je poljubil dobro našo Tilko načelo, usihala je roža sredi umirajoče jesenske narave. Pa je zaklicala tovarišicam ob enem zadnjih njihovih obiskov: „Delati hočem, ogromno dela vidim na našem žensko-prosvetnem polju!“ V zadnji dan je kovala načrte in zrla z jasnim pogledom v bodočnost, medtem ko so se tovarišicam oči polnile s solzami. Ob zadnjem slovesu še je obljubila svojo pomoč od tam, odkoder je prispela njena zlata duša.

Micka Aichholcerjeva, odšla je iz naših vrst v času, ko se ji je življenje najslajše nasmehnilo in je začela polna materinskega duha graditi srečo v družini. Pripravljena za vsako žrtev, dovolj močna za najlepši in najtežji poklic je dala življenje prvi hčerki in zanj žrtvovala svoje mlado življenje. Vzor slovenske matere, skromna in tiha, a silna v žrtvi in trpljenju! Kot bi hotela še s smrtjo govoriti našim mladim materam, da za otroka tudi največja žrtev ni prevelika!

Tretja med nami, Lizika, je bila morda pretiha za svet, da je tako zgodaj odšla v večni mir. Dekliške in ženske vrste so jo klicale na delo, na pomoč. A komaj je začela svoje delo najprej med selskimi dekleti in nato v dekliškem zavodu ob Velikovcu, že je morala odložiti knjigo in zapustiti krog, ki ga je tako vzljubila s svojim toplim dekliškim srcem. Morda je to mehko srce bilo pretoplo in pregoreče za svoje vzore, da je izgorelo, kar je bilo na njem od te zemlje. Po njenem odhodu zija vrzel na domu in v domači vesi. Kot bi bil z njo odšel angel miru, sreča domačega ognjišča, skromna roža gorske vasice.

Naj bi me, dekleta, posnemale vzornice! Krepko primimo za delo, dvignimo se še me k vzorom, nosimo žrtve za dom, vas, župnijo in domovino! Čas mladosti je čas zdravja, moči in dela.

Nikakor v brezdelje, v brezbriznost in površnost, ob njih umira sleherno dekliško srce! Množimo blagor domače hiše, rešujemo naše domove duševne bede in stiske, družimo in vežimo naše danes tako zelo raztrgane vasice. In naša društva vpijejo po dobrih, delavnih dekletih.

Najprej začnimo pri sebi! In nikdar dela na sebi ne končajmo, ker kako naj dajemo, če ne bomo tudi sprejemale! Borno dekliško srce, vidiš svojo silo, zreš vir svoje moči: pri Vzornici vseh deklet, pri Materi vseh mater! Tod in nikjer drugod je visoka šola, ki so jo hodile in se v njej urile pokojne tovarišice. Praznik Brezmadežne postani in ostani veliki dekliški dan, potem bo dobro ukoreninjena tudi naša rast in potem bodo po nas spet zacveteli naši domovi in naše vasice liki rože na oknih! M. H.

Sveče. (Naš gospodinjinski tečaj.) Kljub težkočam je lepo potekel in se lepo zaključil. Predzadnje nedeljo so nas povabile tečajnice v lepo okrašeno dvorano in napolnili smo jo do zadnjega kotička. Spred zaključne prireditve je bil bogat in pester. Veselje je žarelo z obrazov tečajnic, ki so nastopale v igri, pesmi in deklamaciji. Najlepši košček prireditve je bil, ko sta se pridružila njihovemu zboru še fantek in deklica in spremljala veselo dekliško pesem z gosli in citrami. Govor preč. župnika Poljanca nam je vlil novega duha. Vedrih obrazov smo se vračali s prireditve, vmes pokukali še enkrat k razstavi, ki pa je bila že vsa razprodana. Vrlim dekletom in njihovi voditeljici smemo izreči toplo priznanje za njihovo zvestobo in stanovitnost.

Škofiče. Naša dekleta priredijo v okvirju „Edinosti“ dne 8. decembra ob pol 3. uri pop. v društveni dvorani lepo nabožno igro „Fabijola in Neža“. Med odmori svirajo tamburaši. Prireditve naj povzdigne lepi dekliški praznik in zato vabimo predvsem naš ženski svet.

GOSPODARSKI VESTNIK

Gospodar, življenje te obdaja! Nobena živa stvar ne more živeti brez hrane. Pa hrana je sama premalo, biti mora redna in primerna. Človek, ki veliko in neredno je, je enako nezdrav ko oni, ki mu nobena jed ne tekne. Isto velja tudi za rastlinstvo na kmetiji. Za samo skromno življenje ni treba mnogo, to je res. Mi pa hočemo imeti od naših rastlin in živali tudi užitka, pridelka. To nam mora rastlinstvo ali živalstvo dajati iz sebe in sicer trajno v velikih množicah. To je možno le tedaj, če rastlina ali žival redno sprejemata vase več nego samo toliko, koliko je za golo življenje potrebno. Pregovor pravi, da molze krava pri gobcu. Ta pregovor pa ne velja samo za kravo, marveč za vse živalstvo in tudi za vse kulturne rastline, začeni od trave pa do drevja in žita. Iz kmetije sprejemaš, kar daješ in povrhu še bogate obresti.

Krompir — krma za konje? V splošnem krompir ni primerno krmilo za konje, ker se sicer po njem rede, a postanejo za delo manj sposobni. Pokladamo ga surovega in tak je dober za prebavo ostale krme, ker draži želodčne in črevesne žleze. Fokladamo ga najbolje skupno s senom in rezanico. Preden ga krmimo, ga zrežemo in zmešamo z ostalo krmo. Živali moramo nanj le polagoma privaditi. Če ga pametno krmimo, nam vsaj deloma lahko nadomesti oves.

Praščem rudninskih snovi! V hrani, ki jo običajno pokladamo praščem v zimi, je malo rudninskih snovi, ki so potrebne za rast in razvoj. Zato je naša dolžnost, da jih nadomestimo. To se zgodi s pokladanjem klajnega apna in ribje moke. V kmetijskih šolah pokladajo po eno žlico klajnega apna in ribje moke na prašča. Poleg tega pripravljajo za vsako svinjo in gnezdo praščev po 1 lopato dobro predelanega komposta, ki ga sestavljajo zemlja, cestno blato, plevel, starozidni omet, pepel i dr. Ta mešanica pospešuje prebavo in se dobro obnese pri pujskih. Mnogi prašči radi žrejo ilovico, kar je dokaz, da njihov želodec nujno potrebuje rudninskih snovi.

Odstavljanje telet. Za odstavljanje telet je poleg ovsa dobro tudi laneno seme. Za vsak odtrgan liter damo 5 dkg semena, vendar največ ¼ kg, sicer se upre živalim. Lahko je odstavljanje, koder imajo posnetega mleka. Tri do štiri tedne traja prehod iz neposnetega na posneto mleko. Prvi teden nadomestimo le 3 litre s posnetim, drugi teden nadaljne 3 in tretji teden spet 3. Po-

sneto mleko mora biti ali sveže ali vsaj pasterezovano. Teleta, ki smo jih namenili za pleme, navajamo po 3 tednih na seno. Izprva se živinče s senom igra, kmalu pa se navadi zvečiti in je, ko se odstavi, že navajeno na seno. Odstavljenemu teletu dajemo poleg ovsa ali lanenega semena pozimi dnevno 3 kg sena, poleti pa 1 kg sena in do 8 kg zelene trave.

Čebele pozimi. Dokler traja še razmerno topla jesen, posvetimo našo skrb prezračanju panjev, da se panji dobro izsušijo. Okna pustimo po možnosti še brez slamnic. Koncem novembra spravimo panje najbolje v suho, temno, mirno klet. Tam ostanejo dva do tri mesece. Žrela ostanejo lahko odprta. Pripravna klet je najboljša prezimovališče. Panje, ki ostanejo čez zimo v čebelnjaku, dobro opazimo. Žrelo mora biti zavarovano proti obisku rovk. Ščititi moramo panje nadalje tudi pred pticami in še pred mrzlimi vetrovi. Žrela zasenčimo, če leži sneg pred čebelnjakom, zlasti proti sončnemu svitu. Sicer izvablja svetloba čebel v smrt na snegu.

Zlata klavzula pri poroštvenih pismih je odpravljena. Kmetijski minister je napovedal zakon, ki odpravlja takozvano zlato klavzulo hipotečnih dolgov. Na podlagi te klavzule so se pred leti zvišali hipotečni dolgovi za 25%, to se pravi, da je vsakih 100 šil. dejansko veljalo 125 šil. Po sebi se je s tem zvišal tudi obrestni odstotek na okroglo 8 procentov. Bržkone že z novim letom bo zlata klavzula pri hipotečnih dolgovih razveljavljena in bodo dolžniki odplačevali spet samo ono svoto, katero so resnično najeli.

Celovški trg minulega tedna: Krave 0,85—1,00, krave za klanje 0,50—0,60, prašiči 1,40—1,60, plemenski 1,20—1,40 S za kg žive teže; pšenica (100 kg) 38—40, rž 29—31, ječmen 25—28, oves 26 do 28, ajda 22—25, koruza 28—30, sladko seno 7—9, kisló 5, slama 4 šilingov. Grah 0,80, leča isto, suh fižol 0,40—0,60, krompir 12—14, zelje 20—30, sirovo maslo 3,20—4,40, prekajena slanina 3,20 do 5,20, sirova 2,60—2,80, svinjska mast 2,80—3,00, jajca 19—20, kokoši 2,00—3,00, race 3,00, gosi 8,00, drva, trda in kratka, 4,00—5,00, mehka 3,00 S za k. meter.

ZANIMIVOSTI

Dekle je zarubil davčni eksekutor v Rumuniji. Rumunski eksekutorji ne poznajo pardona. Nedavno je prispel eden sodnih vršilcev v Arad rubit h kmetu Bogdanyju, ki ni plačeval davkov. Kmeta je našel v največji bedi s kopico otrok, med katerimi je bila 17letna hčerka prava lepota. Dolgo se je eksekutor oziral naokrog, a ni našel kaj za rubež. Kar se nečesa domisli, pokliče dva orožnika in odvedejo objokano lepoto na trg. Medtem ko je eksekutor pripravljaval javno dražbo, je spravlil razjarjeni oče vso vas na noge. Slučajno se je pripeljal v kraj davčni nadzornik, kateremu so pojasnili razburjenje ljudstva. Eksekutorja je takoj odslovil, razjarjeni kmetje pa so ga povrhu še pošteno naklestili.

Deček, ki venomer raste. V New Yorku je bil pred leti uslužben na nekem igrišču deček, da je pobiral kroglice. Nekoč ga je nek igralec zadel naravnost v glavo, da se je deček nezavesten zgrudil na tla. Spet se je osvestil, a bolečina je odtlej čutil v vseh sklepih. Njegovo telo pa je začelo vidno rasti in raste še danes, četudi je star že 30 let. Za poškodbo je dobil odškodnine okoli 100.000 šilingov. S to svoto se lahko preživi, hkrati pa ima že ponudbe raznih cirkusov, naj bi se za denar kazal ljudem.

Nenavadne oči ima londonski uradnik z imenom Teodor Kolbe. Mož lahko čita z zavezanimi očmi knjige, lahko z zavezanimi očmi hodi in šofira. Skratka: njegove oči vidijo skoz platno, papir in tanjši les. Zdravniki so mnenja, da delujejo njegove oči na način röntgenskega aparata, s pomočjo katerega ugotavljajo notranje telesne bolezni. Kolbe — ju pa je njegova rastoča slava nerodna in bi rad še naprej živel preprosto življenje bančnega uradnika in pošteno preživljal svojo družino.

Kje največ dežuje. Eden najzanimivejših vremenskih pojavov je menda na gori Waialeale na otoku Kauai v havajskem arhipelu. Gora je visoka komaj 1600 m. Njena znamenitost je, da na vrhu neprestano dežuje. Dognano je, da pade letno do 15 m dežja, kar je najvišja padavinska številka na svetu. Vendar dežuje samo na vrhu, dočim je pobočje gore in njeno vznožje enako bogato na padavinah ko ostala okolica.